บทที่ 1
บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

รถยนต์นับเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน รถยนต์ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันของคนในยุคปัจจุบันเป็นอย่างมาก ด้วยเหตุผลด้านความรวดเร็วและสะดวกสบาย นอกจากนี้ในแวดวงธุรกิจ รถยนต์ยังนับว่าเป็นสินทรัพย์สำคัญในการขับเคลื่อนธุรกิจอีกด้วย ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ธุรกิจรถยนต์ทั้งรถยนต์ใหม่และรถยนต์มือสองมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ดังรูปต่อไปนี้

รูป 1 รูปแสดงจำนวนรถจดทะเบียนสะสมทั่วประเทศ ประเภทรถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกิน 7 คน (รย.1), รถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกิน 7 คน (รย.2) และรถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล (รย.3) ระหว่างปีพ.ศ. 2542- 2551

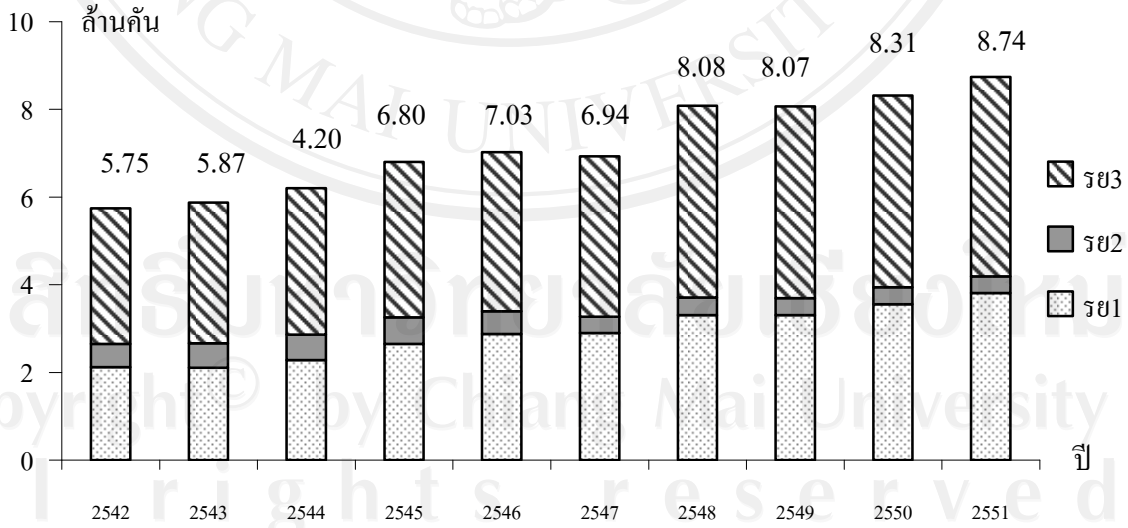

ที่มา : กรมขนส่งทางบก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

จากรูป 1 แสดงให้เห็นถึงการเพิ่มขึ้นของรถจดทะเบียนสะสมทั่วประเทศ ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นว่าความต้องการใช้รถยนต์ภายในประเทศมีเพิ่มสูงขึ้นทุกปี แต่เนื่องจากรถยนต์เป็นสินทรัพย์ที่มีราคาค่อนข้างสูงทำให้มีประชาชนจำนวนมากที่ไม่สามารถซื้อรถยนต์ด้วยเงินสดแบบเต็มจำนวน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องใช้สินเชื่อในหลากหลายรูปแบบ

ธุรกิจการให้เช่าซื้อรถยนต์เป็นบริการด้านการให้สินเชื่อส่วนบุคคลประเภทหนึ่ง ผู้กู้ส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลธรรมดาที่ต้องการซื้อรถยนต์แต่มีเงินสดไม่เพียงพอจึงต้องกู้เงินเพื่อซื้อรถยนต์และผ่อนชำระกับสถาบันการเงิน การที่สถาบันการเงินประกอบธุรกิจด้านการเช่าซื้อรถยนต์ทำให้ตลาดรถยนต์ขยายตัวเร็วยิ่งขึ้น ส่งผลดีต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศทางด้านสาธารณูปโภคและด้านการคมนาคม และเนื่องจากเศรษฐกิจที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ทำให้มีความต้องการระบบการคมนาคมขนส่งที่สมบูรณ์โดยเฉพาะภาคเหนือตอนบนของประเทศที่มีพรมแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านและไม่มีทางออกทะเลทำให้การขนส่งทางบกมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งการขนส่งในภาคเหนือตอนบนจะใช้รถยนต์เป็นส่วนใหญ่

รูป 2 รูปแสดงจำนวนรถจดทะเบียนใหม่ในเขตภาคเหนือตอนบน (พื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย พะเยา ลำปาง แพร่และน่าน)

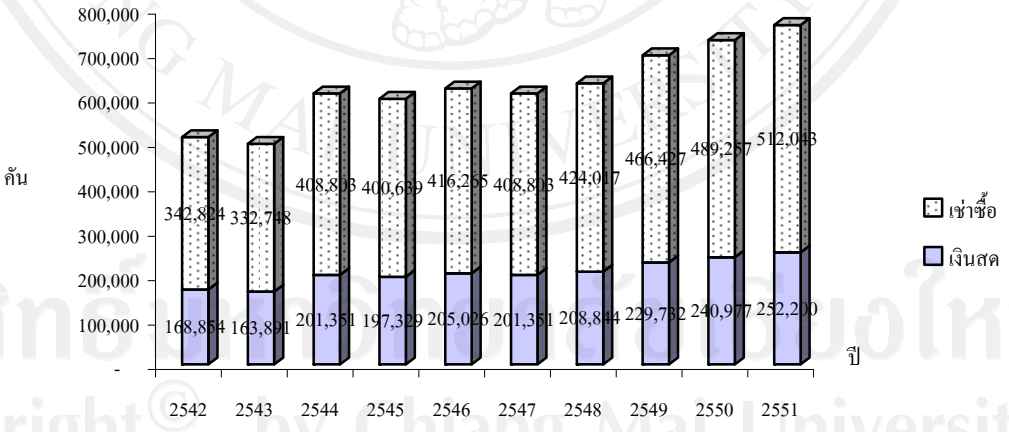

ที่มา : กรมขนส่งทางบก

จากสถิติรถจดทะเบียนใหม่ในเขตภาคเหนือตอนบน (พื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย พะเยา ลำปาง แพร่และน่าน)จะเห็นได้ว่าสัดส่วนการซื้อรถยนต์ด้วยการเช่าซื้อมีมากกว่าการซื้อด้วยเงินสด แสดงให้เห็นว่าผู้ใช้รถยนต์ส่วนใหญ่ไม่สามารถซื้อรถยนต์ได้ด้วยเงินสดแบบเต็มจำนวนทำ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ให้ต้องซื้อรถยนต์ด้วยการผ่อนส่งในระบบเช่าซื้อ ในอดีตธุรกิจเช่าซื้อรถยนต์จะดำเนินการโดยบริษัทเงินทุนและบริษัทลิสซิ่งท้องถิ่น แต่ปัจจุบันธุรกิจเช่ารถยนต์สามารถดำเนินการได้บนธนาคารพาณิชย์ซึ่งเป็นสถาบันการเงินขนาดใหญ่และมีความมั่นคง ด้วยเหตุนี้ธุรกิจเช่าซื้อรถยนต์จึงเป็นธุรกิจที่น่าสนใจศึกษา ซึ่งจากรูปแสดงจำนวนรถจดทะเบียนสะสมของทั่วประเทศและจำนวนรถยนต์ใหม่ที่จดทะเบียนในเขตภาคเหนือตอนบนจะเห็นได้ถึงแนวโน้มการเติบโตของธุรกิจยานยนต์ซึ่งมีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่องและขณะเดียวกันธุรกิจเช่าซื้อรถยนต์ก็มีการเติบโตตามไปด้วย

รูป 3 รูปแสดงสัดส่วนยอดเงินให้กู้ในธุรกิจสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์และ NPL ของธนาคารที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกรรมเช่าซื้อรถยนต์และบริษัทลิสซิ่งในประเทศไทย ตั้งแต่ไตรมาส 4/2550 ถึงไตรมาส 1/2552

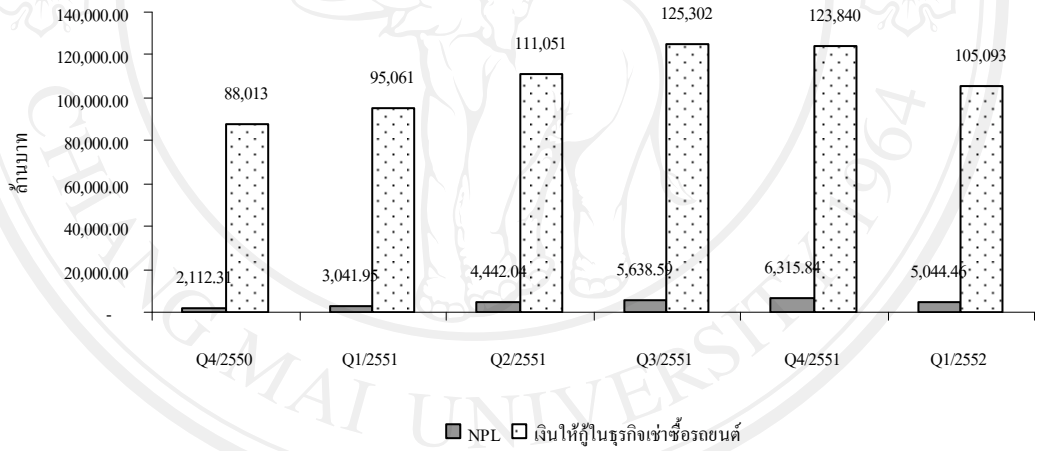

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

จากรูป 3 แสดงให้เห็นว่าธุรกิจเช่าซื้อรถยนต์มีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องตามสภาวะเศรษฐกิจของประเทศ และขณะเดียวกันปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธุรกิจเช่าซื้อรถยนต์ก็มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นด้วยดังนั้นการศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดหนี้ค้างชำระของธุรกิจเช่าซื้อจึงเป็นประเด็นปัญหาที่น่าสนใจศึกษา เนื่องจากในปัจจุบันสถาบันการเงินแทบทุกแห่งที่ประกอบธุรกรรมเช่าซื้อรถยนต์ประสบปัญหาหนี้ค้างชำระจนเกิดเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ หากสถาบันการเงินใดมีจำนวนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เป็นจำนวนมากจะทำให้สถาบันการเงินนั้นขาดสภาพคล่องเนื่องจากต้องกันสำรองเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบถึงผลประกอบการของสถาบันการเงินนั้นๆได้ด้วย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ธนาคาร ธนชาต จำกัด(มหาชน) เปิดดำเนินการตั้งแต่ พ.ศ.2541 ในนามบริษัททุน ธนชาต จำกัด (มหาชน) โดยมีการประกอบธุรกรรมเช่าซื้อรถยนต์ใหม่และรถยนต์มือสองเป็นหลัก ต่อมาในปีพ.ศ. 2547 ได้รับใบอนุญาตประกอบการธนาคารพาณิชย์เต็มรูปแบบจึงได้มีการเปลี่ยนมาใช้ชื่อธนาคาร ธนชาต จำกัด (มหาชน) จนถึงปัจจุบัน และเป็นธนาคารพาณิชย์แห่งแรกที่ได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทยให้ประกอบธุรกรรมเช่าซื้อรถยนต์ ธนาคาร ธนชาต จำกัด (มหาชน) สำนักงานภาคเหนือ 1 (เชียงใหม่) เปิดดำเนินการในปี 2545 ดูแลพื้นที่ในเขตภาคเหนือตอนบน 7 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน พะเยา ลำปาง แพร่และน่าน มีพนักงานธนาคารและบริษัทในเครือจำนวน 364 คน ปริมาณสินเชื่อเช่าซื้อรวม 7,890 ล้านบาท ลูกหนี้สินเชื่อเช่าซื้อจำนวน 24,897 ราย(ข้อมูล ณ 31 พ.ค. 2552) โดยการอนุมัติสินเชื่อเช่าซื้ออยู่ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย ในพื้นที่ดังกล่าวมีธนาคารพาณิชย์และบริษัทลิสซิ่งซึ่งให้บริการสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์จำนวน 12 ราย ในพื้นที่ดังกล่าวมีการแข่งขันด้านการตลาดค่อนข้างรุนแรงทั้งในด้านอัตราดอกเบี้ย ผลตอบแทนที่ให้แก่ผู้แทนจำหน่ายและเงื่อนไขการอนุมัติสินเชื่อ อย่างไรก็ตามทางธนาคาร ธนชาต จำกัด (มหาชน) สำนักงานภาคเหนือ 1 (เชียงใหม่) ลูกหนี้ทั้งสิ้น 24,897 ราย(ข้อมูล ณ 31 พ.ค. 2552) เป็นลูกหนี้ปกติ 18,529 ราย คิดเป็น 74.41 % ของปริมาณสินเชื่อเช่าซื้อ ลูกหนี้ค้างชำระตั้งแต่ 1 วันขึ้นไป จำนวน 6,371 ราย ซึ่งแบ่งเป็นลูกหนี้ค้างชำระ 1-29 วัน จำนวน 3,888 ราย คิดเป็น 15.62 % ของปริมาณสินเชื่อเช่าซื้อ ลูกหนี้ค้างชำระ 30 – 90 วันจำนวน 2,102 ราย คิดเป็น 8.44%ของปริมาณสินเชื่อเช่าซื้อและมีลูกหนี้ค้างชำระตั้ง 90 วันขึ้นไปจำนวน 381 ราย คิดเป็น 1.53% ของปริมาณสินเชื่อเช่าซื้อ ซึ่งกลุ่มนี้ทางธนาคารต้องตั้งสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญแบบเต็มจำนวน ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจทำการศึกษาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ทำให้ธนาคารเกิดหนี้ค้างชำระสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์ นอกจากนี้ยังศึกษาถึงลักษณะของลูกค้าที่อาจเกิดเป็นหนี้ค้างชำระในอนาคต ซึ่งผลการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อธนาคารในการวิเคราะห์ลูกค้าและสามารถวางแผนเพื่อการบริหารหนี้ค้างชำระให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

รูป 4 รูปแสดงสัดส่วนกลุ่มลูกหนี้ของธนาคาร ธนชาต จำกัด (มหาชน) สำนักงานภาคเหนือ 1 (เชียงใหม่)

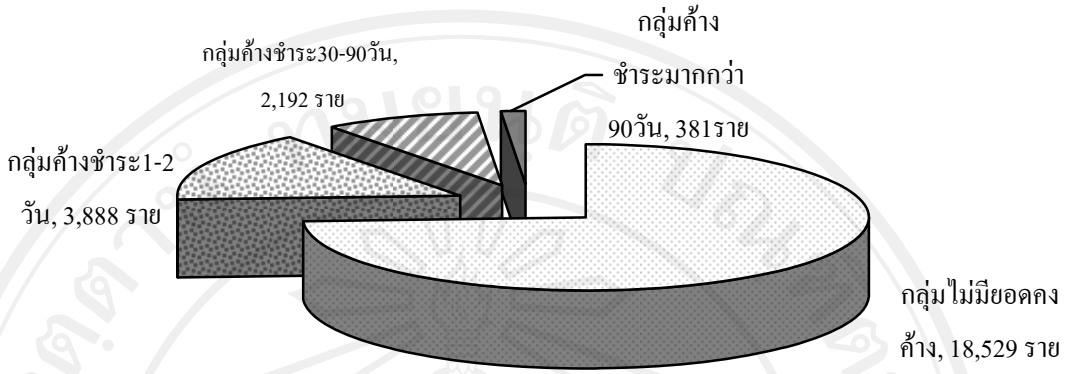

ที่มา : ส่วนงานเร่งรัดหนี้รายย่อย ธนาคาร ธนชาต จำกัด (มหาชน)

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปของลูกหนี้รวมถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้าเช่าซื้อรถยนต์ของธนาคารธนชาต จำกัด (มหาชน) สำนักงานภาคเหนือ 1 (เชียงใหม่)

2. เพื่อวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ในธุรกิจเช่าซื้อรถยนต์ของธนาคารธนชาต จำกัด (มหาชน) สำนักงานภาคเหนือ 1 (เชียงใหม่)

3. เพื่อใช้ในการวางแผนและกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยงของธุรกิจเช่าซื้อรถยนต์ของธนาคารธนชาต จำกัด (มหาชน) สำนักงานภาคเหนือ 1 (เชียงใหม่)

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้าเช่าซื้อรถยนต์

2. ทำให้สามารถวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้าเช่าซื้อรถยนต์ของธนาคาร ธนชาต จำกัด (มหาชน) สำนักงานภาคเหนือ 1 (เชียงใหม่)

3. เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยงและการดำเนินงานด้านสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

1.4 นิยามศัพท์

รถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกิน 7 คน (รย.1) หมายถึง รถยนต์ที่มีขนาดกว้างไม่เกิน 2.50 เมตร ยาวไม่เกิน 12 เมตร ได้แก่ รถเก๋งตอนเดียว รถเก๋งสองตอน รถเก๋งสองตอนแวนและรถนั่งสองตอนบรรทุกท้าย

รถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกิน 7 คน(รย.2) หมายถึง รถยนต์ที่มีขนาดกว้างไม่เกิน 2.50 เมตร ยาวไม่เกิน 12 เมตร และความยาวของตัวถังวัดจากศูนย์กลางเพลาล้อหลังถึงท้ายรถต้องไม่เกิน 2 ใน 3 ของความยาววัดจากศูนย์กลางเพลาล้อหน้าศูนย์กลางเพลาล้อหลัง ได้แก่ รถเก๋งสามตอน รถนั่งสองแถว รถนั่งตอนสองแถว รถตู้นั่งสามตอนและรถโดยสารสองตอนสามแถว

รถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล (รย.3) หมายถึง รถยนต์ซึ่งมิได้ใช้ประกอบการขนส่งส่วนบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก มีขนาดกว้างไม่เกิน 2.50 เมตร ยาวไม่เกิน 12 เมตร และความยาวของตัวถังวัดจากศูนย์กลางเลาล้อหลังถึงท้ายรถต้องไม่เกิน 3 ใน 5 ของความยาววัดจากศูนย์กลางเพลาล้อหน้าศูนย์กลางเพลาล้อหลัง ได้แก่ รถเก๋งทึบบรรทุก รถกระบะบรรทุกและรถตู้บรรทุก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved